

Forfatter: Mogens Brøndsted

Titel: Udrag fra Henrik Hertz

Citation: Mogens Brøndsted: "Henrik Hertz", i Mogens Brøndsted: *Henrik Hertz*. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-authors-hertz-p-shoot-idm140135972466096.pdf> (tilgået 23. april 2024)

Anvendt udgave: Henrik Hertz

Den sidste brede tidsroman *Johannes Johnsen* (I-III 1860) med undertitel *Løse Blade af nogle Samtidiges Liv* tager i vis måde det politiske tema op fra den forudgående. Selvom undertitlen spreder feltet ud over flere personer i perioden - dvs. 1830-40'erne - er hovedinteressen dog samlet om titelfiguren og hans identitetsproblem, som løses gennem hans nationalpolitiske indsats i treårskrigen. Som spejlfigur optræder hans plejebroder Fritz, hvis herkomst opklares i en sidehandling. Han viser sig at være søn af faderens ven og husfælle Crepp, som i sin tid besvangrede en fattig jysk pige, der måtte bortadoptere barnet. Ved romanens begyndelse drager de to midaldrende venner fra København mod Jylland for at opspore Johannes, der er rejst hjemmefra, men de genfinder ved et tilfælde Fritz' mor døde, og Crepp når at udsone og gifte sig med hende inden hun udånder - i Fritz' nærværelse, som således har vundet sin identitet. Johannes' vej er mere bugtet. Han bliver huslærer i et fornemt hjem og forelsker sig håbløst i datteren, opgiver sine studier for hasardspil, flakker senere om som landmåler og - i lighed med Wilhelm Meister i Goethes store dannelsesroman *Wilhelm Meisters Lehrjahre* (1795) - som medlem af en teatertrup. Men først ved krigen 1848 finder han sin opgave: som løjtnant i kampen for overpersonlige, nationalpolitiske værdier. Gennem sin indsats får han også en samfundsmæssig status, som muliggør at han vinder den elskede.